
Турка Віктор Миколайович

директор

Слов'янський енергобудівний фаховий коледж, Україна

Коркішко Артем Володимирович

канд. пед. наук, доцент кафедри педагогіки вищої школи

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

Оленів Олександр Володимирович

здобувач вищої освіти факультету гуманітарної та економічної освіти

ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», Україна

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОГО СТАТУСУ МАЙБУТНЬОГО ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Професійний статус обумовлюється професією або посадою і є одним із головних для особистості фахівця. Загальновідомо, що професійний статус викладача – це досягнутий статус, що набувається в процесі професійного зростання та підвищується впродовж життя людини, яка займається професійною діяльністю.

Вважаємо, що професійний статус викладача – це стан, місце викладача в суспільстві, що визначається специфічними для професійно-педагогічної діяльності ролями, у яких відбиваються обов'язки, права та норми, що пред'являються педагогу як посереднику між здобувачем і суспільством у процесі передачі соціального досвіду, накопиченого людством, а також внутрішня його впевненість у власних професійних знаннях, уміннях, здібностях, можливостях, відчуття благополуччя, почуття власної гідності, що забезпечують йому авторитет серед колег та здобувачів.

Професійний статус педагога, на думку науковців (С. Всылєва, О. Глухова, О. Карпенко, В. Лебедева та ін.) може розглядатись як: позиція в структурі зайнятості суспільства, що обумовлена поняттям престижу; посадова позиція (об'єм влади, можливість реалізації своїх професійних цілей та інтересів, використання ресурсів); матеріальне винагородження (рівень прибутку) [1].

У контексті нашого дослідження слід також звернутися до поняття «професіоналізм», як високої підготовленості до виконання завдань професійної діяльності [2], що допоможе змістовно наповнити суть професійного статусу викладача закладу вищої освіти.

Заслуговує на увагу дослідження І. Жорова про те, що професіоналізм – це сукупність стійких властивостей особистості, її індивідуальності, які задовольняють вимоги професії, це діяльність спеціаліста, яка формується в процесі професійної освіти [2]. Професійна діяльність особистості визначається мірою її володіння сучасним змістом вирішення професійних завдань, продуктивними способами їх здійснення.

Узагальнивши основні наукові ідеї вітчизняних науковців, дослідників та спираючись на дослідження А. Шамне [3] визначимо критерії професіоналізму, які впливатимуть на підвищення професійного статусу майбутнього викладача:

– особистісний – психологічний (відсутність психологічних маніпуляцій в роботі, знання психології, спрямування професійних цінностей та мотивів, професійна самооцінка та рівень домагань, можливості саморегуляції та стресостійкість, особливості професійної взаємодії тощо); емоційний (любов до професії, емоційна стійкість, врівноваженість, стабільність, саморегуляція емоцій і думок, володіння прийомами саморегуляції та

техніками утримування станом емоційної рівноваги тощо); комунікативний (вміння вступати в комунікацію, бути зрозумілим, спілкування без обмежень, взаєморозуміння та доброта у відносинах із здобувачами, колегами); рефлексивний (самоконтроль, рефлексія власної педагогічної діяльності, уміння ставити себе на місце інших, співчувати, бажання надавати допомогу, приймати думку інших тощо);

– навчально-методичний – когнітивний (досконале володіння навчальним предметом); продуктивний (видання науково-методичної літератури); результативний (глибокі професійні знання і теоретичні уміння, комплекс практичних умінь і навичок, уміло застосовуваних у практиці освітньої діяльності, високий рівень вихованості); методичний (певний рівень майстерності в галузі засобів формування знань, умінь, навичок, ставлень і ціннісних орієнтацій здобувачів, успішне використання на практиці різних методик, технологій навчання тощо);

– педагогічний – діяльнісний (пошук і впровадження нових форм і методів освітньої діяльності); креативний (творчість, витонченість, активність педагога); професійний (наполегливість, об'єктивність, терпимість, доброзичливість, чуйність, урівноваженість, толерантність, організаторські здібності тощо).

Отже, виходячи з аналізу критеріїв професіоналізм викладача залежить від особистісних і професійних якостей і здібностей, ефективного реалізації системи професійних знань і умінь. Саме вони визначають індивідуальний стиль викладання, характер особистісної, навчально-методичної та педагогічної сторони освітньої діяльності та підвищують професійний статус педагога.

Список використаних джерел:

1. Васильєва, С. О. (2013). Аналіз розвитку професійного статусу вчителів навчальних закладів XVIII–XIX століть. *Вісник Дніпропетровського університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Педагогіка і психологія». Педагогічні науки*, (2 (6)), 9-14.
2. Жорова, І. (2011). Теоретичний аналіз змісту поняття «Професіоналізм педагога». *Молодь і ринок*, (3), 88-91.
3. Шамне, А. В. & Мамон, М. М. (2018). Психолого-акмеологічні аспекти становлення професійної культури майбутнього педагога закладу вищої освіти. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Гуманітарні студії*, (280), 70-78. Київ.